Роланд Бартецко, бивши подофицир Бундесвера, двапут је ратовао против Срба: једном за ХВО, други пут за ОВК. Због убиства српског пуковника провео је 16 година у затвору. Осуђени терориста данас живи у Приштини.

Прво је неповерљив, док пред њим, у једном приштинском ресторану, полако лапи кисела вода. Морам често да му цитирам чланак из Шпигела који га прати већ петнаестак година. Тамо пише да је најурен из Бундесвера.

„Тада, 1988, још је постојала војна обавеза, али ја сам отишао превремено. Зашто? Нешто мора да се ради. Остао сам четири године у Бундесверу, професионално, постао и подофицир. Није лоше, већ као 17-годишњак имаш плату, живиш у касарни и још добијаш џепарац. Напетости Хладног рата полако су почеле да се топе. Пад Зида и уједињење Немачке доживео сам у војсци. Бундесвер тада још није ишао у мисије у иностранство. Моја падобранска јединица је рецимо први пут отишла 1993. у Сомалију, али ја више нисам био ту. После је дошла Босна – чак сам их тамо срео. Заправо, посећивао сам их у Хрватској, у Трогиру, када сам имао слободне викенде…

Из Бундесвера сам отишао 1991. Био сам професионални војник, од почетка сам потписивао само орочене уговоре. Почиње са пробом од три месеца, онда годину дана, онда по две године… Сваки пут си могао рећи: Ја не желим више. Немам појма зашто је у Шпигелу писало да сам нечасно отпуштен. Тако нешто у Бундесверу правно и не постоји, као што рецимо постоји у САД. Ја сам сâм поднео захтев за отпуст и то је прихваћено.“

У одговору немачке владе на упит Левице (датум: 21. јун 2001) пише да је Р.Б. из војске отпуштен према члану 55, став 5 Закона о правном положају војника, а тамо стоји: „Војник са ороченим уговором може бити отпуштен у прве четири године службе без отказног рока уколико повреди своје службене обавезе и уколико би његов останак у

служби озбиљно угрозио војни ред или углед Бундесвера.“

***

„Пратили смо рат у Југославији. Хтео сам да одем и раније, али сам морао да положим матуру. Словенија је прошла за час. О Вуковару сам чуо од хрватских радио-аматера, питали су: Зашто нам нико не помаже? Отишао бих ионако, али то је био окидач. Не знам имам ли рационално објашњење. Сигурно нисам отишао због међународноправних пикантерија. Није то било по себи против Срба, већ за независност Хрватске и, касније, Босне. Ако се бориш против нечега, онда негде грешиш. Видиш, ја сам војник и то је мој мотив. Не можеш се називати војником и блејати у касарни док се на неколико сати вожње аутомобилом одатле пуца. Могло је да пође и наопако, али је остало велико искуство.“

Прича се захуктава, Бартецко се сећа свих топонима. Родитељима није рекао да иде у Загреб. Пријатеље је звао, али нико није хтео са њим. Из хрватског Министарства одбране је послат у неку канцеларију, одатле преко Међугорја до Мостара, да се придружи Хрватском вијећу обране (ХВО). Тамо је завршила већина немачких добровољаца, према тадашњим сазнањима немачке Владе, њих стотинак. Углавном, како пише у поменутом документу, „плаћеници са десноекстремном позадином“. Неонацисти. Бартецко тврди да је, додуше, било и таквих, али мало, и да су они одлазили у Хрватске обрамбене снаге (ХОС). Он је завршио у гардијској бригади ХВО названој по радикалном идеологу из хрватске емиграције Анти Бруну Бушићу. Уместо Срба, кроз нишан је гледао Бошњаке.

„Искрено нисам знао много о политичкој констелацији. Како сам онда могао да знам да ли сам на доброј страни? Како то мислиш? У то се не може бити сигуран. Заправо, добра и лоша страна се не разликују по томе ко је политички или правно у праву, већ ко какве методе користи. Када једна страна убија цивиле и децу, то је лоша страна, па макар била политички или према Уставу Југославије у праву. Почело је са Вуковаром, Срби су напали болницу. Ако користиш те методе, онда више немаш ни права. Ако ти сад мени украдеш телефон, не могу те упуцати. Некако, није пропорционална реакција…“

Професионалност и дисциплина су његове магичне речи. Сребреница? „Непрофесионалност генералштаба.“ Аушвиц? „Официри СС нису били војници, већ једноставно злочинци.“ Било је, каже, тога и у ХВО-у, полупијаних чета које зађу у неко

село па пљачкају, пале и убијају. Али то су изузеци. На порталу qуора.цом више од 15.000 људи прати шта Бартецко пише о рату, тактици гериле, ужитку у цигарети после борбе. О смрти, посебно о процесу умирања. Пише да су након прве борбе у Мостару од њих осамнаест из јединице живу главу извукла свега седморица.

„Први пут да је неко пуцао на мене и то је уједно била најтежа ситуација у целој каријери. Мостар је за хрватске војнике тада важио као Источни фронт за Немце у Другом светском рату – најгоре што може да ти се деси. Све се брзо дешавало, немаш времена ни за шта. Зато је најгоре било одсуство после тога, у Макарској, јер си имао времена да размишљаш. Тамо смо били релативно пијани сво време, али трауматизован нисам био.“

[redacted]